

הרשימה השחורה של הפיוס הב

להם הת

הילדים, כנראה, עוד ממשיכים לחטט בקופותיהם, לצרף יחד את פרוטותיהם ולהביאן לקרן המגן. אך האבות כבר התפכחו.

כל אותה התעוררות נהדרת היתה רגעית בלבד. זיקוקין-די-נור של התעלות נפשית, ביטוי סמלי למחאה, לכעס, לאכזבה מעולם בוגדני, לאמונה בעצמנו ובמדינתנו. ואגב כך היו מאות אלפים, ורבבות גילויי רגשות יפים.

... לא פחות משדרושה לנו קרן להגנה בפני שחצנות המצרים — דרושה לנו הגנה על קרן המדינה מפני תאוותנות היהודים.

ד"ר עזריאל קרליבך, מעריב

- מאת שלום כהן -

רעיון קרן המגן הוא רעיון מצרי ביסודו. כאשר רק נתקבלה הידיעה כי ציכיה הסכימה למכור נשק לממשלת עבד אל-נאסר יצאו לרחובות מצריים קצינים, רקדניות ומתרימים כדי לאסוף כסף לרכישת הנשק.

העתונות הישראלית היתה מלאה סיפורי לעג על רקדניות הבטון — אבל המצרים אספו ארבעה מיליון לירות מצריות, השוות בערך ל-25 מיליון ל"י.

לעומת זאת, התייחסה העתונות הישראלית ברצינות איומה לגל ההתנדבות שסער בישראל — אבל בישראל נאספו עד כה פחות מעשרה מיליון ל"י, ולא הכל במזומנים. העם נחלק לתרום אמונם ככל יכולתו — ולפעמים אף מעל ליכולתו. מדוע, אם כן, היתה התוצאה עלובה כל כך? התשובה מזוקרת לעין השבוע יותר מאשר בשבועות הקודמים: עשירי ישראל, שעשו את עיסוק הונם בשבע שנות קיום המדינה, בסיועה הפעיל של הממשלה ועל חשבון העם כולו, סרבו בכל תוקף — כמעט בפרינציפ — להיגרר אחרי ההתלהבות ולקום מעל ערימת דינריהם.

כמה מספרים מאדפים

יו תופעות בודדות יוצאות דופן, שרק הדגישו את התמונה הכללית. אליהו פורמצינקו, בעל בית החרושת עלית, מיהר ותרם בשבוע הראשון 25 אלף ל"י. משפחת קרסו, שלא פירסמה את הדבר ברבים, תרמה באמצעות מיפעליה 50 אלף ל"י.

לעומת זאת פורסמו כמה מספרים מאדפים. בית חרושת צ.ד., למשל, אף הוא מיצרני השוקולדה הגדולים, הודיע במתיקות על תרומה של אלף ל"י בלבד. ארגון הקב"לנים להקמת שלדי בניין הוסיף אף הוא לב"נה (צנועה) לבניין המגן: 3198 ל"י, שנאספו בין חבריו. לשם השוואה: עובדי כפר הנזרע בן שמון אספו ביניהם 4326 ל"י.

התמונה העגומה בלטה עוד יותר מהודעתה של התאחדות בעלי התעשייה, הגוף הכלי כלי האדרי, המונה 500 מיפעלים למעלה מבינוניים. הבטחותיה לעתיד היו אמנם חוררות מאד, אך עד כה, מסיבות השמורות בקר פתה, הצליחה ההתאחדות לאסוף בין חבריה 600 אלף ל"י בלבד, רק מעט יותר מאלף ל"י לכל חבר בממוצע.

1955: רוח הקידמה

כמה עתונים יצאו השבוע להתקפת מגן על אלה שאינם תורמים. לאלה כדאי להזכיר את פרשת טרכטינגוט.

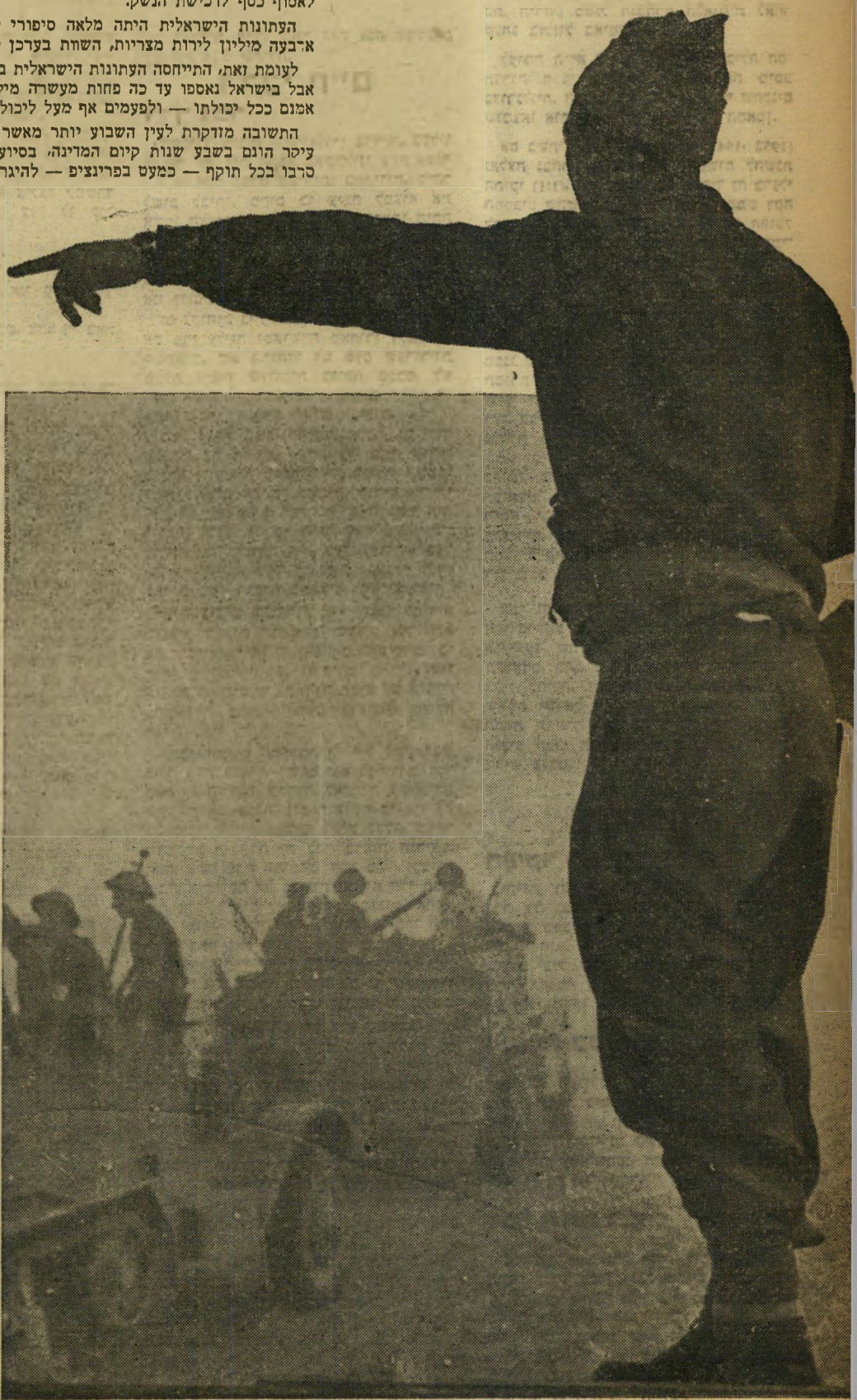
יצחק טרכטינגוט, סוחר ובעל בתים רבים ברחבי תל-אביב, זכה בשעתו לפירסום בלתי-מיקובל במקצת. היה זה בימי קרן-המגן של שנות המאורעות, שנקראה אז כופר הישוב. יצחק טרכטינגוט, מאמיד העיר, סרב לתרום ולא היתה כל סמכות לאלצו לכך.

אך בישוב של אז, בעל המושגים המפגינים, לא חשב איש שבגלל זה חובה גם לשי מור על כבודו. בכרוז שהוטף ברחבי הארץ נדפסה תמונתו של יצחק טרכטינגוט, שהוקע על עמוד הקלון. חבריו למניין של טרכטינגוט הוסיפו תרומה משלהם: בבואו להתפלל ביום הכיפורים גורש מבית הכנסת ב"חרפה.

בישראל 1955, טרם גורש איש מבית הכנסת — הוכחה ניצחת לרוח הקידמה.

יעקב מוגרבי: סיפור קולנועי

כיצר הידועה ביותר בתל-אביב נושאת את השם הרשמי כיכר ב' בנובמבר, לזכר הצהרת בלפור. אך שם זה זכור עוד פחות מהמדינאי הבריטי הקשור בו. הכל מדברים על כיכר מוגרבי, שבמרכזה עמד בשעתו השעון המפורסם אשר לרגליו קבעו פגישות כל זוגותיה הצעירים של ה-

עיר. הוא היה לסמל העיר כמו בפאריס, או שעון הביג'ון בלונדון השעון נהרס, אך הקולנוע המ שמו נקראה הכיכר, עומד על תו העליונה, הדולפת בימי גשם, ב קולנוע. במרתפו המחניק מצוי הקאמרי. כל כרטיס כולל, מלבד עימ, גם מס קבוע למשפחת מ הקולנוע מכניס לשנה לפתו ל"י. הקאמרי משלם סכום צנוע אלף ל"י. אלה הן הכנסות נקיות מוגרבי אינה משקיעה כמעט מ זקת הבנין.

בכל זאת, נראה היה ליעקב מור רבות כי מהתיאטרון הקאמרי, 7 סבלים משכורת ממוצעת של 100 דש, אפשר יהיה להוציא יותר. ה פעם להשליך את התיאטרון החיו מה של דעת-הקהל והתערבות מנ עו את הכפלת הכנסות המוגר המרתף.

אולם משפחת מוגרבי לא נש בקולנוע ובתיאטרון בלבד. למעשה שטח מכניס בו לא עסקה המשפחה היתה חנות אריגים ובית בדחוב אביב. מאוחר יותר רכשה המי ומחוצה לה מטעים, חנויות, מיג סים ובניינים.

אמנם, פל הרכוש הגדול הזה כמעט ולא כלום — כך נאמר ספר הנישומים. האח גמליאל, למ מדי חודש רק 62.5 ל"י. אחותו אמנם 91 ל"י ו-167 פרוטות עוד הגדיל לעשות: קצת למעלה לחודש. אך אומלל מכולם היה שנוסף לעסקי המשפחה הרגיליו ייבוא ומסחר מזונות. הוא הרחי ל"י לחודש. משום מה, נחשב ח הפינגסי של המשפחה.

אין לראות בכך התחמקות. בהו המורחי מחזיקים יעקב מוגר בדעה כי מחמת עין-הרע מוטב ולספור את העושר והשפע שש פן יכולע לו. גם בשאר הליכור המשפחה נאמנה למסורת של אנ הדמשקאי הועיר שהפך לאחד מע בין תושבי דמשק רוחה השמועו מוגרבי מצא מטמון זהב חבו. מו